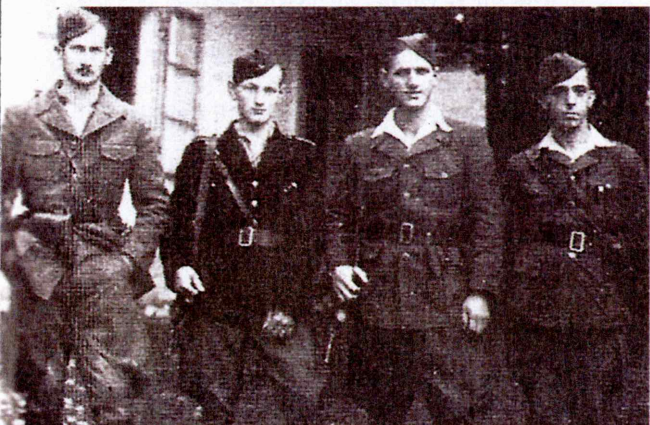

Revolucionarno nasilje na Štajerskem

Partizansko revolucionarno nasilje na Štajerskem je med vojno zahtevalo več kot 500 žrtev, med katerimi so bili poleg civilistov tudi številni partizanskih borci, ugotavlja v svoji novi knjigi *Revolucionarno nasilje na Štajerskem 1941–1945* zgodovinar dr. Milko Mikola. Izdala sta jo Celjska Mohorjeva družba in Inštitut Karantanija.

Med civilnimi žrtvami je bilo 60 usmrčenih na temelju smrtnih obsodb partizanskih vojaških sodišč, drugi pa so bili »likvidirani« brez sodnega postopka. Največ je bilo usmrčenih na območju zgornje Savinjske doline, Pohorja in na Kozjanskem, kjer je bilo partizansko gibanje najmočnejše, ugotavlja Mikola. Študija temelji na arhivskih dokumentih partizanskega odporniškega gibanja, na podatkih iz partizanske literature in ustnih virih. Slednji so avtorju omogočili, da je lahko nekatere primere usmrtitev (»likvidacij«) tudi opisal. Ker je bilo nasilje povezano predvsem z izvajanjem komunistične revolucije, zanj uporablja izraz »revolucionarno nasilje«. Avtor je želel iztrgati pozabi spomin na njegove številne žrtve, o kate-

Štab III. brigade Vojske državne varnosti v Radmirju 10. septembra 1944. Enote VDV so imel nalogo »neusmiljeno iztrebljati notranje sovražnike, ki hočejo rušiti ali kršiti narodno oblast«, kot je v povelju zapisal komandant Bojan Polak Stjenka.

rih se skoraj pol stoletja ni smelo govoriti, kaj šele pisati. Poleg tega, da so morale biti zamolčane, njihovi svojci ne vedo in verjetno tudi nikoli ne bodo zvedeli, kje so njihovi posmrtni ostanki. Avtor najprej prikaže razmere na Štajerskem med okupacijo in nato ločeno izvensodne usmrtitve »narodnih sovražnikov« in usmrtitve na podlagi sodbe partizanskih sodišč. Zadrži se tudi pri drugih vrstah (ropi, požigi, izgoni prebivalstva, posilstva) revolucionarnega nasilja. Pripravil je tudi seznam žrtev in v zadnjem delu predstavil dokumente in nekaj izbranih pričevanj svojcev žrtev. Dr. Milko Mikola, ki je lani prejel Zoisovo priznanje za pomembne znanstvene dosežke, je avtor več monografij o povojni represiji. Leta 2012 je izšla njegova knjiga *Rdeče nasilje: Represija v Sloveniji po letu 1945*.

IVAN PUC